

Klasa I-III gimnazjum

Wielki Post czasem szczerego nawrócenia

Cel ogólny

Ukazanie Wielkiego Postu jako czasu nawrócenia i odnowy życia.
Kształtowanie postawy szczerości względem Boga i bliźniego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- podaje, czym jest Wielki Post,
- wyjaśnia treść omawianych tekstów biblijnych,
- definiuje, czym jest nawrócenie,
- wskazuje na konieczność prawdziwego nawrócenia,
- uzasadnia, że Bóg patrzy na nasze serca,
- stwierdza, że nasze postanowienie poprawy nie powinno być udawane,
- przyjmuje odpowiedzialność za postawę gotowości przemiany swojego życia.

Metody

Analiza tekstów biblijnych, rozmowa kierowana, ekspozycja, sieć skojarzeń, dyskusja, śpiew, refleksja.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, Katechizm Kościoła Katolickiego, Encyklopedia Chrześcijaństwa, plansze z tekstem.

PRZEBIEG KATECHEZY

Modlitwa

„Modlitwa Pańska” lub śpiew: „Bliskie jest królestwo Boże”.

Wprowadzenie

Przypominamy podstawowe wiadomości o Wielkim Poście.

Oceniając drugiego człowieka, dla jednych liczą się zdolności, dla innych spryt, dla jeszcze innych uroda i wygląd, charakter. Czasami nasza ocena drugiego człowieka jest dalece nieprawdziwa od rzeczywistości, niejednokrotnie krzywdząca. W obecnych czasach, kiedy naszemu codziennemu życiu towarzyszy wiele przewrotności, potrzebne jest nam szczerze nawrócenie. Spojrzenie z miłością chrześcijańską na drugiego człowieka. W Pierwszej Księdze Samuela czytamy jakże aktualne w dzisiejszym świecie słowa: „Nie zważaj ani na jego wygląd, ani na wysoki wzrost, gdyż nie wybrałem go, nie tak bowiem człowiek widzi, jak widzi Bóg, bo człowiek patrzy na to, co widoczne dla oczu, Pan natomiast patrzy na serce” (1Sm 16,7).

Bóg patrzy zatem na serce. Przeżywając czas Wielkiego Postu, nie możemy o tym zapominać. Przed Bogiem nic się nie ukryje, a udawanie przed Nim nie ma sensu. Im bliżej jesteśmy Świąt Wielkanocnych, tym mocniejsze rozlega się nawoływanie do szczerego nawrócenia, do prawdziwej przemiany życia.

Umieszczamy planszę ze słowem: Nawrócenie.

NAWRÓCENIE

Uczniowie zapisują swoje skojarzenia, w trakcie powinno dojść do dyskusji. Podsumowując, możemy podać definicję nawrócenia w oparciu o Encyklopedię Chrześcijaństwa.

Nawrócenie – to termin, który w języku biblijnym wyraża radykalną zmianę kierunku zachowań. Jest tłumaczeniem hebrajskiego *teszuva*, (od *szuv*, co oznacza „iść w kierunku przeciwnym”). W języku greckim Nowego Testamentu idea nawrócenia wyrażana jest dwoma terminami, jakimi są: *metanoia*, co oznacza zmianę mentalności kogoś, kto chce się odwrócić od zła (termin tłumaczony także jako „żałować”, o zabarwieniu bardziej intelektualnym), i *epistrophe* (powrót, nawrócenie), co odpowiada hebrajskiemu *teszuva*. (*Encyklopedia Chrześcijaństwa. Historia i współczesność – 2000 lat nadziei*, Kielce 2002, s. 493-494).

Rozwinięcie

Nawracać się to nic innego jak powstawać do nowego, lepszego życia. Dla nas nawrócenie powinno być swoistego rodzaju przebudzeniem i uwolnieniem się od zła, które było udziałem naszego dotychczasowego życia. W okresie Wielkiego Postu aktualne jest dla nas wezwanie „powstań z martwych” (Ef 5,14). „Powstań z martwych” to nic innego jak powstać z grzechów, które osłabiają, a nawet niszczą w nas życie Boże, zaślepiają nas tak, że nie dostrzegamy ani Bożej dobroci względem nas, ani swoich obowiązków, ani też tego, jak powinniśmy postępować.

Umieszczamy planszę:

„POWSTAŃ Z MARTWYCH” (Ef 5,14).

Odczytanie fragmentu Ewangelii o nawróceniu Zacheusza – Łk 19,1-10.

„Potem wszedł do Jerycha i przechodził przez miasto. A [był tam] pewien człowiek, imieniem Zacheusz, zwierzchnik celników i bardzo bogaty. Chciał on koniecznie zobaczyć Jezusa, kto to jest, ale nie mógł z powodu tłumu, gdyż był niskiego wzrostu. Pobiegł więc naprzód i wspiął się na sykomorę, aby móc Go ujrzeć, tamtędy bowiem miał przechodzić. Gdy Jezus przyszedł na to miejsce, spojrzał w górę i rzekł do niego: «Zacheuszu, zejść prędko, albowiem dziś muszę się zatrzymać w twoim domu». Zeszedł więc z pośpiechem i przyjął Go rozradowany. A wszyscy, widząc to, szemrali: «Do grzesznika poszedł w gościnę». Lecz Zacheusz stanął i rzekł do Pana: «Panie, oto połowę mego majątku daję ubogim, a jeśli kogo w czym skrzywdziłem, zwracam poczwórnienie». Na to Jezus rzekł do niego: «Dziś zbawienie stało się udziałem tego domu, gdyż i on jest synem Abrahama. Albowiem Syn Człowieczy przyszedł szukać i zbawić to, co zginęło»” (Łk 19,1-10).

- Kim był Zacheusz?
- Co uczynił Zacheusz?
- Jaka była postawa Jezusa względem Zacheusza?
- Do czego zobowiązał się Zacheusz?

Postawa Zacheusza powinna towarzyszyć nam w okresie przygotowań do świąt Wielkanocnych. Szczególnego znaczenia nabierają jego słowa wypowiedziane do Pana Jezusa.

Słowa Zacheusza możemy wyeksponować na tablicy oraz sprowokować do dyskusji co do aktualności tych słów.

„JEŚLI KOGOŚ W CZYMŚ SKRZYWDZIŁEM,
ZWRACAM POCZWÓRNIE” (ŁK 19,8).

Bardzo często w rozmowach, szczególnie ze starszymi, słyszymy, że świat niejako „zwariował”, jest w nim wiele zła i zagrożeń, jakie czyhają na człowieka. Obraz współczesnego świata, a dokładniej człowieka możemy odnaleźć w Drugim Liście św. Pawła do Tymoteusza.

Następuje odczytanie fragmentu – 2Tm 3,1-5.

„A wiedz o tym, że w dniach ostatnich nastaną chwile trudne. Ludzie bowiem będą samolubni, chciwi, wyniośli, pyszni, bluźniący, nieposłuszni rodzicom, niewdzięczni, niegodziwi, bez serca, bezlitośni, miotający oszczerstwa, niepohamowani, bez uczuć ludzkich, nieprzychylni, zdrajcy, zuchwali, nadęci, miłujący bardziej rozkosz niż Boga. Będą okazywać pozór pobożności, ale wyrzekną się jej mocy. I od takich stroń” (2Tm 3,1-5).

– O jakich ludziach mówi św. Paweł?

Zadaniem każdego chrześcijanina jest zatem radykalne unikanie opisanych powyżej zachowań. Opis ten kryje w sobie głęboką naukę dla nas, abyśmy nie stawiali się na co dzień takimi ludźmi. Naszym zadaniem jest przewyżczać każdego dnia nasze słabości. Często powinniśmy powtarzać jakże ważne słowa, które wypowiedział niewidomy pod Jerychem: „Panie, żebym przejrzał” (Łk 18, 41). Przeżywany czas Wielkiego Postu oraz czas rekolekcji powinien być dla nas okresem „przejrzenia na oczy” oraz „powstaniem z martwych”, ponieważ Bóg patrzy na nasze serce.

Posłuchajmy, co Katechizm Kościoła Katolickiego mówi o nawróceniu.

„Serce człowieka jest ociężałe i zatwardziałe. Trzeba, by Bóg dał człowiekowi serce nowe. Nawrócenie jest najpierw dziełem łaski Boga, który sprawia, że nasze serca wracają do Niego: <Nawróć nas, Panie, do Ciebie wrócimy> (Lm 5,21). Bóg daje nam siłę zaczynania od nowa. Odkrywając wielkość miłości Boga, nasze serce zostaje wstrząśnięte grozą i ciężarem grzechu; zaczyna obawiać się, by nie obrazić Boga grzechem i nie oddalić od Niego. Serce ludzkie nawraca się, patrząc na Tego, którego zraniły nasze grzechy” (KKK 1432).

– Czym dziełem jest nawrócenie?

– Kto daje nam siłę zaczynania od nowa?

W czasie tej katechezy wielokrotnie mówiliśmy, że Bóg patrzy na nasze serce. Oby nigdy nie zdarzyło się nam o tym zapomnieć. Przed Bogiem nic się nie ukryje, ponieważ dla Boga wszystko jest jawne. Szczerze nawrócić się to:

- zmienić swój sposób myślenia;
- przez pokutę i żal powrócić do Boga;
- oczyścić się z tego wszystkiego, co jest sprzeczne z nauką Chrystusa, a więc od pychy, próżności, egoizmu itp.;
- naprawić wyrządzone krzywdy.

Możemy zaproponować przygotowanie „recepty” z odpowiednimi środkami na przemianę naszego serca.

RECEPTA NA PRZEMIANĘ NASZEGO ŻYCIA

ŚRODEK	SPOSÓB REALIZACJI
Codzienna modlitwa	Rano i wieczorem
Msza święta	Niedziele i święta
Spowiedź	Pierwsze piątki miesiąca (kiedy zgrzeszyłem)
Katecheza	Należyte w niej uczestnictwo
Rekolekcje	Gorliwy udział w rekolekcjach wielkopostnych
Życ słowem Bożym	Wytrwałe wczytywanie się w słowa Ewangelii
Nabożeństwa wielkopostne	Rozważanie męki Pana Jezusa – Droga krzyżowa, Gorzkie żale
Miłość bliźniego	Dobre uczynki
Unikanie zła	Każde zło, nawet najmniejsze, nazwę złem i je potępię oraz się go wyrzeknę

Warto przytoczyć również słowa bł. Matki Teresy z Kalkuty:

„Codziennie powinniśmy odnawiać swoje postanowienia i budzić w sobie żarliwość, jakby to był pierwszy dzień naszego nawrócenia. I mówmy: Pomóż mi, Panie Boże, wytrwać w dobrym postanowieniu i w świętej służbie, i udziel mi łaski, bym dziś naprawdę i szczerze zaczął na nowo, bo wszystko, co do tej pory uczyniłem, jest niczym” (bł. Matka Teresa z Kalkuty).

Zakończenie

Bóg patrzy na nasze serca, w ciszy zastanówmy się:

- Co Bóg widzi w moim sercu?
- Jak często zastanawiam się nad swoim postępowaniem?
- Jakie podejmę kroki zmierzające ku szczeremu nawróceniu?
- Czym jest dla mnie czas Wielkiego Postu?

Refleksję możemy zakończyć śpiewem: „Ciągłe zaczynam od nowa”.

Zeszyt ucznia

Zapis mogą stanowić wybrane teksty z plansz.

„Droga powrotu do Boga, nazywana nawróceniem i żalem, zakłada ból i odwrócenie się od popełnionych grzechów oraz mocne postanowienie niegrzeszenia w przyszłości” (KKK 1490).

Praca domowa

Ułóż modlitwę o przemianę życia.

Modlitwa

Boże, Ty patrzysz na moje serce i widzisz, jak wiele jest zaniedbań z mojej strony. Oświeć nasze serca światłem swojej łaski, aby nasze myśli zawsze były godne Ciebie, a nasza miłość ku Tobie szczerą. *(Modlitwa po komunii)*

Iza Górecka

Klasa I szkoły ponadgimnazjalnej

Żyję we wspólnocie z innymi

Cel ogólny

Ukazanie istoty życia wspólnotowego.

Kształtowanie postawy właściwych relacji w stosunku do życia wspólnotowego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- podaje znaczenie pojęcia „wspólnota”,
- wymienia rodzaje wspólnot,
- wyjaśnia istotę życia wspólnotowego,
- uzasadnia osobiste zaangażowanie w życie wspólnotowe,
- ocenia swój wkład w życie wspólnoty,
- podejmuje odpowiedzialność za życie we wspólnocie.

Metody

Pogadanka, rozmowa kierowana, analiza tekstu źródłowego.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte; Katechizm Kościoła Katolickiego; Jan Paweł II, List apostolski *Do młodych całego świata* z 31 marca 1985 r.; B. Ferrero, *Śpiew świerszcza polnego*.

PRZEBIEG KATECHEZY**Modlitwa**

Śpiew piosenki religijnej:

Bo nikt nie ma z nas tego, co mamy razem,

każdy wnosi ze sobą to, co ma, najlepszego.

Zatem, aby wszystko mieć potrzebujemy siebie razem.

Bracie, siostró ręką w rękę z nami idź.